

Nulla potest tantas complecti pagina laudes
 Quanquam ipsa his titulis cæmenta et saxa notentur.
 Terrenum non claudit opus quod regia cœli
 Suscipit, et rutilis inscribunt sidera gemmis,
 Martini si quæris opem trans astra resurgens
 Tange polum, angelicum scrutatus in æthere cœtum,
 Illuc conjunctum Domino perquire patronum
 Sectantem æterni semper vestigia Regis.
 Si dubitas, ingesta oculis miracula cerne
 Queis famuli meritum verus Salvator honorat.
 Accedes reliquis inter tot millia testis,

A Dum narranda vides, solers et visa retexis.
 In sanctis quidquid signavit pagina libris
 Instaurat renovante Deo, quo munere gaudent
 Cæcus, claudus, inops, furiosus, anxius, æger,
 Debilis, oppressus, captivus, mœstus, egenus.
 Omnis apostolicis gaudet curatio signis.
 Qui flens adfuerit, lætus redit, omnia cedunt
 Nubila, quod meritum turbat medicina serenat.
 Expete præsidium, non frustra hæc limina pulsas.
 In cunctum perget pietas tam prodiga mundum.

EXEUNTE SÆCULO QUINTO.

AMCENUS.

ENCHIRIDION VETERIS ET NOVI TESTAMENTI.

DE VETERE TESTAMENTO.

ADAM ET EVA.

Eva columba fuit tum candida, nigra deinde
 Facta, per anguinum male suada fraude venenum
 Tinxit et innocuum maculis sordentibus Adam.
 Dat nudis ficulna draco mox tegmina victor.

ABEL ET CAIN.

Fratrum sacra Deus nutu distante duorum
 Æstimat accipiens viva, et terrena refutans :
 Rusticus invidia pastorem sternit; in Abel
 Forma animæ exprimitur, caro nostra in munere
 [Cain.

ARCA NOE.

Nuntia diluvii jam decrescientis ad arcam
 Ore columba refert ramum viridantis olivæ :
 Corvus enim ingluvie per fœda cadavera captus
 Hæserat, illa datæ revehit nova gaudia pacis.

ILEX MAMBRÆ.

Hospitium hoc Domini est, ilex ubi frondea Mam-
 [bræ

Armentale senis protexit culmen, in ista
 Risit Sarra casa, sobolis sibi gaudia sera
 Ferri, et decrepitem sic credere posse maritum.

MONUMENTUM SARÆ.

Abraham mercatur agrum, quo conderet ossa
 Conjugis, in terris quoniam peregrina moratur
 Justitia atque fides : hoc illud millibus emptum
 Spelæum, sanctæ requies ubi parta favillæ est.

SOMNIUM PHARAONIS.

Bis septem spicæ, vaccæ totidem, Pharaoni
 Per somnum visæ; portendunt dispare forma
 Uheris, atque famis duo per septennia tempus
 Instare, hoc solvit patriarcha, interprete Christo.

JOSEPH A FRATRIBUS AGNITUS.

Venditus insidiis fratrum puer ipse vicissim
 Cratera in fratris sacco clam præcipit abdi
 Utque reos furti Joseph tenet, auctio fallax
 Proditur, agnoscunt fratrem, vanique pudescunt.

IGNIS IN RUBO.

Sentibus involitans Deus igneus ore eorusco

B Compellat juvenem, pecoris tunc forte magistrum
 Ille capit jussus virgam, fit vipera virga,
 Solvit vincla pedum, properat Pharaonis ad arcam,

ITER PER MARE.

Tutus agit vir justus iter, vel per mare magnum,
 Ecce Dei famulis scissim, freta Rubra dehiscunt,
 Cum peccatores rabidos eadem freta mergant,
 Obruatur Pharao, patuit via libera Mosi.

MOSES ACCIPIT LEGEM.

Fumat montis apex divinis ignibus, in quo
 Scripta decem verbis saxorum pagina Mosi
 Traditur, ille suos suscepta lege revisit,
 Forma sed his vituli solus Deus, et Deus aurum.

MANNA ET COTURNICES.

Panibus angelicis albet tentoria patrum,
 C Certa fides facti, tenet urceus aureus exin
 Servatum manna : ingratis venit altera nubes,
 Atque avidos carnis saturat congesta coturnis.

SERPENS ÆNEUS IN EREMO.

Fervebat via sicca eremi serpentibus atris,
 Jamque venenati per livida vulnera morsus
 Carpebant populum, sed prudens ære politum
 Dux cruce suspendit, qui virus temperet anguem.

LACUS DESERTI AMARUS.

Aspera gustata populo sitiente lacuna
 Tristificos latices stagnanti felle tenebat;
 Moses sanctus ait : Lignum date, gurgitem in istum
 Conjicite, in dulces vententur amara sapes.

FONTES DUODECIM ET PALMÆ SEPTUAGINTA.

Devenere viri, Mosi duce, sex ubi fontes,
 D Et sex forte alii, vitreo de rore rigabant,
 Septenas decies palmas, quæ mysticus Helym
 Lucus, apostolicum numerum libris quoque pinxit.

LAPIDES DUODECIM IN JORDANE.

In fontem refluxo Jordanis gurgite fertur,
 Dum calcanda Dei populis vada sicca relinquit,
 Testes bissemi lapides, quos flumine in ipso
 Constituere patres, ad formam discipulorum.

DOMUS RAAB.

Procubuit Hierico, sola astant atria Raab,

Hospita sanctorum meretrix, tanta est fidei vis;
Incolumi secunda domo spectabile soccum
Ignibus adversis in signum sanguinis offert.

SAMSONIS LEO.

Invictum virtute comæ leo frangere Samson
Aggreditur, necat ille feram, sed ab ore leonis
Mella fluunt, maxilla asinæ fontem vomit ulro:
Stultitia exundat lymphis, dulcedine virtus.

SAMSONIS VULPES.

Ter centum vulpes Samson capit, ignibus armat,
Pone faces caudis circumligat, in sata mittit
Allophylum segetesque cremat; quæ callida vulpes
Nunc heresis flammam vitiorum spargit in agros.

DAVID PASTOR.

David parvus erat, fratrum ultimus, et modo Jesse
Cura gregis, citharam formans ad ovile paternum,
Inde ad delicias regis; mox horrida bella
Conserit, et funda sternit stridente Goliam.

DAVID REX.

Regia mirifici fulgent insignia David,
Sceptrum, oleum, cornu, diadema, et purpura, et
[ara.

Omnia conveniunt Christo, chlamys, atque corona,
Virga potestatis, cornu crucis, altar, olivum.

ÆDIFICATIO TEMPLI.

Ædificat templum sapientia per Salomonis
Obsequium, regina Austri grave congerit aurum.
Tempus adest, quo templum hominis sub pectore
[Christus

Ædificet, quod Gaza colentum barbara ditet.

FILII PROPHETARUM.

Forte prophetarum nati dum ligna recidunt
Fluminis in ripa, cecidit discussa bipennis,
Gurgite submersum est ferrum, sed mox leve lignum
Injectum stagnis ferrum revocabile fecit.

CAPTIVITAS ISRAEL.

Gens Hebræorum peccamine capta frequenti,
Fleverat exsilium diræ Babylonis ad amnes:
Tum patrios cantare modos præcepta recusat,
O ganaque in ramis salicis suspendit amaræ.

DOMUS EZECHIE REGIS.

Illic bonus Ezechias meruit ter quinque per annos
Præscriptum proferre diem, legemque obeundi
Tendere, tot gradibus quot vespera texerat unda
Lumine perfusus, docuit sol versus in ortum.

DE NOVO TESTAMENTO.

GABRIEL ET MARIA.

Adventante Deo descendit nuntius alto
Gabriel Patris ex solio, sedemque repente
Intrat virginem: Sanctus te Spiritus, inquit,
Implebit, Maria; Christum paries, sacra virgo.

CIVITAS BETHLEEM.

Sancta Bethlem caput est orbis, quæ protulit le-
[sum

Orbis principium, caput ipsum principiorum;
Urbs hominem Christum genuit, qui Christus agebat
Ante Deum, quam sol fieret, quam Lucifer esset.

MAGORUM MUNERA.

Hic pretiosa magi sub virginis ubere Christo

A Dona ferunt puero, myrrhæque, et thuris, et auri.
Miratur genitrix, tot casti ventris honores,
Seque Deum genuisse, hominem, regemque supre-
[mum.

ANGELI AD PASTORES.

Pervigiles pastorum oculos vis luminis implet
Angelici, natum celebrans e virgine Christum
Inveniunt tectum pannis, præsepe jacenti
Cuna erat; exsultant alacres, et numen adorant.

INFANTUM IN BETHLEEM CÆDES.

Impius innumeris infantum cædibus hostis
Perfurit Herodes, dum Christum quærit in illis.
Fumant lacteolo parvorum sanguine cunæ,
Vulneribusque madent calidis pia pectora matrum.

CHRISTUS IN JORDANE BAPTIZATUR.

B Perfundit fluvio, pastus Baptista locustis
Silvarumque fucis, et amictus veste cameli:
Tinxerat et Christum, sed Spiritus æthere missus
Testatur tinctum qui tinctis crimina donet.

PINNA TEMPLI.

Excidio templi veteris stat prima superstes,
Structus enim lapide ex illo manet angelus usque
In sæculum sæcli, quem spererunt ædificantes;
Nunc caput est templi, et lapidum compago novo-
[rum.

VINUM EX AQUA FACTUM.

Fœdera conjugii celebrabant auspice cœtu,
Forte Galilæis deerant jam vina ministris,
Christus vasa jubet properanter aquaria lymphis
Impleri, inde meri veteris perfunditur unda.

PISCINA SILOA.

C Morborum medicina latex, quem spiritus oris
Eruat variis, fusam ratione latentis,
Siloam vocant, sputis ubi collita cæci
Lumina Salvator jussit de fonte lavari.

CÆDES JOANNIS.

Præmia saltatrix poscit funebria virgo
Joannis caput, abscissum quod lance reportat
Incestæ in gremium matris; fert regia donum
Psaltria, respersis manibus de sanguine justo.

CHRISTUS PER MARE AMBULAT.

It mare per medium Dominus, fluctusque liquentes,
Calce terens, jubet instabili descendere cymba
Discipulum; sed mortalis trepidatio plantas
Mergit, at ille manum regit, et vestigia firmat.

DÆMON MISSUS IN PORCOS.

D Vincla sepulcrali sub carcere ferrea dæmon
Frergerat: erumpit, pedibusque advolvitur Iesu;
Ast hominem Dominus sibi vindicat, et jubet hostem
Porcorum furiare greges ac per freta mergi.

QUINQUE PANES ET DUO PISCES.

Quinque Deus panes fregit piscesque gemellos,
His hominum large saturavit millia quinque;
Implentur minimo micarum fragmine corbes
Bissen, æternæ tanta est opulencia mensæ.

LAZARUS SUSCITATUS.

Conscius insignis facti locus in Bethania,
Vidit ab inferna te, Lazare, sede reversum.
Apparet fractis scissum foribus monumentum,
Unde putrescentis redierunt membra sepulti.

AGER SANGUINIS.

Campus Acheldemacæ sceleris mercede nefandi
Venditus, exsequias recipit tumultus humandas.
Sanguinis hoc pretium est Christi, Juda eminus
[arctat

Infelix collum laqueo, pro crimine tanto.

DOMUS CAIPHÆ.

Impia blasphemiam cecidit domus alta Caiphæ
In qua pulsata est alapis facies sacra Christi.
Ilic peccatores manet exitus, obruta quorum
Vita ruinosus tumulis sine fine jacebit.

COLUMNA AD QUAM CHRISTUS EST FLAGELLATUS.

Vinctus in his Dominus stetit ædibus atque columnis
Annexus, tergum daret ut servire flagellis.
Perstat adhuc, templum gerit veneranda columna,
Nosque docet cunctis immunes vivere flagris.

PASSIO SALVATORIS.

Trajectus per utrumque latus, laticem atque cruce
[rem
Christus agit; sanguis, victoria, lympa, lavacrum est.
Tunc duo discordant crucibus hinc inde latrones
Contiguus: negat ille Deum, fert iste coronam.

SEPULCRUM CHRISTI.

Christum non tenuit saxum, non claustra sepulcri,
Mors illi devicta jacet, calcavit abyssum.

A Sanctorum populus superas simul ivit ad oras,
Seque dedit multis tactuque oculisque probandum.

MONS OLIVETI.

Montis oliviferi Christus de vertice sursum
Ad Patrem rediit, signans vestigia pacis.
Frondebis æternis præpinguis liquitur humor,
Qui probat infusum terris de chrismate donum.

PASSIO STEPHANI.

Primus inquit Stephanus mercedem sanguinis, imbr
Afflictus lapidum, Christum tamen ille cruentus
Inter utrumque nefas mercatus acerba doloris;
Nunc age constanter, repara virtutis honorem,
Et tibi te revoca, trepidum ne noxia frangant,
Gloria ne pereat, neu prospera lubrica perdant;
B Utere more tuo, te deinde redisce magister,
Fortis athletæ animo, sanctos non obruit error.
Acrius insequitur hostem manus ista dolore,
Plagaque fixa solet mentes armare viriles,
Atque pudore recens crescit de vulnere virtus,
Ac datur arbigero victoria vulnere crebro.
Fraterno alloquio sic angelus explicat ore,
Tanta est cura Dei Martinum avellere lapsu.
Uterius synodo neque se permiscuit insons
Virtutisque suæ damnis nova lucra paravit.

ÆGYPTIUS DEUM MARTINI INVOCANS, TEMPESTATIS PERICULUM EFFUGIT.

Navita cum quidam Tyrrenum curreret æquor,
Fert iter ad Romam, qui velificante volatu
Turbinis impatiens oritur violentia venti,
Exiliunt fluctus, feriunt cava vela rudentes.
Nutat pinus iners, rapitantur signa chiruscis,
Lenis et antennæ coeuntia cornua frendent,
Artis inops, stupidus resilit de puppe magister.
Stant, unde armatura cadit, fragor æquoris urget.
Prora bibit; dum nauta vomit, perit ars, jacet usus,
Spes fugit, ira premit, rapitur lux, morsque minatur
Casibus in dubiis, certi vergente salute.

C Dum trepidant omnes, Ægyptius hæc ait unus,
Quin et dum Christi charismata senserat exors:
Martini Deus, eripe nos! Mox dira procella
Corruit, et pelagi tumor altus ad ima resedit.
Sternitur unda rati, liquidi stetit area campi,
Atque immota loci jacuerunt murmura ponti.
Gurgitis optati trabe curritur æquor amicum,
Littoris ora legunt flabris data vela secundis,
Atque petens portum, vada complet nauta celeusma
Sic bene pro meritis famulo dat Christus honores,
Cujus eunte fide terras, mare, sidera supplet.

IN LEONTIUM EPISCOPUM

REDDITUM BURDEGALENSI ECCLESIE ACROSTICHIS.

Agnoscat omne sæculum
Antistitem Leontium,
Burdegalense præmium,
Dono superno redditum.
Bilinguis ore callido,
Crimen fovebat invidum,
Ferens acerbum nuntium,
Hunc jam sepulcro conditum.
Celare se non pertulit,
Qui triste funus edidit,
Et si nocere desiit,
Insana vita prodiit.

D

Deceptus arte noxia
Cassata deflet crimina,
Dum quæ putabat tristia,
Conversa sunt in gaudia.
Exempla sæva protulit,
Calcanda cuncto tempore,
Ut jam sibi conscriberet
Decreta vivo antistite.
Fucata res hæc contigit
Vitanda casto pectore,
Superstitæ ut præsumeret,
Post fata quod vix defuit.